

آلمان 06.05.2011

محترم انجنیر صاحب اسرار سلام و احترامات تقدیم میکنم! میخوام به ارتباط تشکل الفبای شغنانی که از آغاز تأسیس سایت وزین «سیمای شغنان» تا کنون روی آن بحث های داغ با ارائه نظریات گو ناگون و سازنده جریان دارد مکثی داشته باشم . من نوشته های پر محتوای شما وسایر استادان وصاحبان نظر که روی ایجاد مجد د الفبای شغنانی (قابل قبول برای همه) منتشره سایت «سیمای شغنان» کار میکنند تا حدی مطالعه کردم وبرداشتم از لابلای آنچه خوانده ام چنین است: پیشنهادات سازنده ،وسعت نظر وفرهنگ کنار آمدن شما به ارتباط مسایل مورد بحث مورد تأیید و قابل قدر است.نوشته های گران سنگ همه دست اندر کاران وقلم بدستان در راستای پایه گذاری الفبای شغنانی، گرامر و دیگر بافت های زبانی هر کدام به نوبه خود ودر جای خود نیز در خور اهمیت ودقت است که میتواند خمیر مایه خوبی برای سیستم نوشتاری زبان شغنانی باشد. وجوداختلافات در نحوه انتخاب الفبا در مرحله آغازین یک امر طبیعی است، رفح تدریجی این اختلافات زمان گیر خواهد بود وبستگی به گذشت و تفاهم متقابل علمی وعملی دارد. من در مورد طرح وچگونگی انتخاب الفبای شغنانی که قبلاً روی آن به صورت انفرادی ویا دسته جمعی کار وتحقیق صورت گرفته، چون وچرائی ندارم ولی مایل هستم از بعد و یا زاویه دیگری نظریات پیشنهادی خود را ارائه کنم.

تردیدى ندارم آنچه که بصورت سیستم نوشتاری در نزد دست اندر کاران زبان شغنانی وآنهم بشکل انفرادی وجود دارد پاسخگوی اصوات و گوهش زنده در میان مردم شغنان نیست، میخوام به موردی(مواردی هم قبلاً پیش آمده) اشاره داشته باشم که برایم شخصاً پیش آمده ومثال زنده برای اثبات ادعایم شده میتواند. برایم وبه احتمال قوی برای سایرین که در موقعیت من قرار دارند شعر خوانی به زبان شغنانی با چالش همراه است. اگر به خوانش گرفتن شعری(اشعاری) از شعرای قدیم ویا شعرای چند دهه بگذرم واز سال 2009 بدین سو مطلب مورد نظر خود را بیان کنم چنین است :

اوایل خزان سال 2009 وقتیکه من در کابل بودم، به دیدن محترم داکتر صاحب خوش نظر پامیرزاد به خانه‌شان رفتیم، تا شب هنگام صحبت های داشتیم و فردای آن شب بعد از صرف چای صبحانه محترم داکتر صاحب خوش نظری پامیر زاد مجله را برایم داد تا شعری را از اشعارش که به زبان شغنانی در مجله مذکور چاپ شده بود به خوانش بگیرم، من نهایت تلاش کردم آن شعر را به وجه احسن بخوانم اما با تأسف که مؤفق نشدم. داکتر صاحب مجله را از دستم گرفت و شعر را به خوانش گرفت و آنرا چنان با آب و تاب خواند که ما حاضرین از قرائتش لذت بردیم. به موارد مشابه و بیشتر بعد از راه اندازی سایت «سیمای شغنان» در جریان مطالعه به ارتباط زبان شغنانی برخوردارم و در بسا از نوشته های دست اندر کاران محترم، کلمات و یا جملات زبان شغنانی را به کمک ترجمه فارسی آنها میخواندم، از این جا نتیجه گرفتم قلم بدستانی که به زبان شغنانی مینویسند و یا میسریند با دراختیارداشتن الفبای انتخابی مورد نظرشان به صورت انفرادی و یا گروهی مشکل نوشتاری و خوانش خود را حل کرده اند اما مشکل اصلی و اساسی به قوت خود هنوز باقیست، این مشکل بیش از 30 هزار نفر از مردم شغنان است که اینک اولین قدم ها برای حل آن از طرف فرزندان آگاه آن دیار در داخل و خارج کشور برداشته میشود. نداشتن قاعده کلی و قابل قبول نوشتاری برای همه، مشکلی است همگانی، از این رو باید در حل آن تا حد ممکن طیف وسیعی از اهل زبان شناسان، شعرا و نویسندگان شرکت ورزند که این خود فارغ از هر گونه ملاحظات رضایت خاطر اکثریت مطلق را به دنبال خواهد داشت. برای ایجاد فضای مناسب و سرعت دادن به پروسه تهیه و تدوین الفبای زبان شغنانی سهم گیری فعال شما، انجینر صاحب اسرار، محترم ظهوری صاحب، محترم داکتر صاحب خوش نظر پامیر زاد، استاد محترم پیکار صاحب، محترم نورعلی دوست، محترم صبار صاحب، محترم حیدری صاحب، محترم نیروصاحب، محترم حسینی حسینیار، محترم نوروز علی ثابتی صاحب و دیگران که هر کدام با نوشتن مضامین و مطالب دلچسپ درتشکل الفبای زبان شغنانی نام های شان را بطور دایمی رقم زدند و در در فهرست دست اندر کاران و قلم بدستان ادبیات شغنانی جای خاص خود را دارند، مورد احترام و قدر دانی نسل های حال و آینده قرار داشته و خواهند داشت. نقش کلیدی و اساسی این پیشگامان عرصه زبان و ادب در شکل گیری ادبیات شغنانی از کسی پوشیده نیست ولی آنچه در این مورد از طریق سایت «سیمای شغنان» تا کنون انعکاس یافته، لازم است اما کافی نیست، کافی نیست از آن جهت که تا حال عده از صاحبان اهل نظر سکوت اختیار کرده اند، این سکوت

بهر دلیلی هم که باشد باید تا حد امکان شکستانده شود. همه کسانی که در راستای تشکل الفبا، توسعه و انکشاف ادبیات شغنائی در حد امکانات خویش حاضر به همکاری هستند، باید با کمال حوصله مندی و احساس مسئولیت به دروازه های این صاحبان اهل نظر که سکوت کرده اند دق الباب کنند، اگر این اهل نظر دارای آدرس مشخص در کانادا، اروپا باشند و یا بدون آدرس مشخص در پشت کوه های شغنان که حتماً کوره راه های باریک ما را به آنها میرساند. دقت و موشگافی در این امر قبل از هر چیز حرمت گذاری و احترام به اهل دانش است که باید رعایت شود. اهمیت جدی مسئله ما را به تأمل بیشتر وا میدارد تا از هر گونه شتاب زده گی در این مورد بپرهیزیم، زیرا تهداب گذاری سیستم نوشتاری زبان شغنائی کار دهه ها و حتی شاید کار سده ها باشد که با اصلاحات و ممکن در برخی موارد با تحولات و چرخش ها همگام باشد. حال نظریات خود را از موضعی که قبلاً بدان اشاره کردم بصورت مشخص تر ارائه میکنم با این طرز دید که اگر در هم آمیختن نظریات مشابه سهولت را در کار ایجاد میکند، تقابل نظریات نیز نباید مانع ورود و سد راه نظریات سازنده گردد. در نتیجه همین تداخل و تقابل نظریات مسیر حرکت بعدی سیستم نوشتاری زبان شغنائی معین خواهد شد.

1- الفبای زبان شغنائی باید مجدداً مورد غور و مذاقعه قرار گیرد و الفبای قابل پذیرش همگانی ترتیب و تکمیل گردد.

2- الفبای مورد بحث باید تحت نظر مستقیم دست اندر کاران کابل، کانادا- اروپا و شغنان (به شمول شغنائی های دیگر و لسوآلی های ساحه پامیر، شهر فیض آباد و دیگر ساحات بدخشان) و به اشتراک کسانی که بصورت متفرقه در ولایات مختلف کشور مان افغانستان زیست دارند، بعد از تبادل نظر و ارزیابی دقیق جوانب ذیدخل، مخصوصاً هسته مرکزی یعنی همه دست اندر کاران و اهل نظر و فراهم آوری قناعت لا اقل اکثریت نظریه پردازان تصمیم نهائی اتخاذ گردد.

3- الفبا ئیکه پیشینه تاریخی دارند با الفبا ئیکه جدیداً از طرف دست اندر کاران طرح و پیشنهاد شده و از نظر معیار های مدرن و آژنه شناسی دلیلی برای رد آنها وجود ندارد در ساختار الفبای جدید تلفیق شوند.

4- نزدیک ساختن سیستم نوشتاری و گفتاری و معدود کردن الفبای مرکب در حد امکان.

5- کسانی که تا کنون الفبای مورد نظر خود را از طریق سایت وزین « سیمای شغنان» مطرح کرده اند، به مثابه سنگ بنای تهداب سیستم نوشتاری زبان شغنانی باید با معیارهای قبول شده زبان شناسی جدید دقیقاً ارزیابی گردد، در انتخاب و یا رد الفبای مذکور تکیه به روش های علمی از اهمیت ویژه برخوردار است. در مورد انتخاب الفباء، من به فهم نا چیز خود روشی را پیشنهاد میکنم و آن اینکه حرکت در این راستا از خوب به خوب تر و بلاخره به خوب ترین میباشد. هر قدر در این جهت گام بر داشته شود به همان قدر اشتباهات به حد اقل نزدیک میشود و اطمینان خاطر نیز حاصل میگردد. از مجموع طرح های مشابه و یا مختلف در ارتباط به الفباء، گزینش بهترین ها به کمک معیار های علمی از طرف اهل نظر توضیح عبارت فوق است.

6- راه اندازی سیمینار (سیمینارهای) علمی مؤثر به اشتراک زبان شناسان و اهل نظر برای جامه عمل پوشاندن و تحقق نهائی اساس گذاری الفبای زبان شغنانی .

7- جلب کمک های رضا کارانه مادی و معنوی هموطنان در داخل و خارج کشور به منظور کمک به مستحق ترین محققینی که با وقف و فدا کاری در راه شگوفائی ادبیات شغنانی و در نهایت معارف گام بلند بر میدارند و خدمتی را به نسل های امروز و فردای وطن فارغ از هر گونه ملاحظات سیاسی و غیره انجام میدهند. اگر این کمک ها از لحاظ مقدار خود اندک هم باشند، باید متداوم و در نیمه راه متوقف نشوند یعنی باید دارای هدف دراز مدت خدمت به معارف و فرزندان نگهداشتن مشعل آن باشند.

8- در صدر قرار دادن نظریاتی که جنبه علمی و کلی داشته باشند. ایجاد تفاهم، حسن نیت و احترام متقابل و تقرب حرف با عمل که بتواند راه نیل به هدف را هموار سازد. در اخیر موفقیت های مزید شما و همه دست اندر کاران محترم که برای الفبای توحیدی زبان شغنانی از فعالیت خستگی نا پذیرشان دریغ نمی ورزند، خواهانم .

با احترام

سید احمد علی